

CONCLUSIES VAN DE INTERNATIONALE CONFERENTIE 'INCLUSIVE EDUCATION: A WAY TO PROMOTE SOCIAL COHESION' 11–12 MAART 2010, MADRID

De Raad van de Europese Unie heeft in mei 2009 een aantal strategische doelen opgesteld als onderdeel van het strategisch raamwerk voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en vorming (ET2020). Deze doelen benadrukken het belang van inclusief onderwijs bij het aanpakken van onderwijsachterstand. De Raad merkte op dat onderwijs alle vormen van discriminatie moet bestrijden en alle jongeren moet leren positief om te gaan met leeftijdsgenoten met een verschillende achtergrond.

De internationale conferentie, bezocht door ongeveer 300 afgevaardigden uit zo'n 40 landen, had als doel de gelegenheid te bieden om na te denken over hoe de principes omtrent kwaliteit, efficiency en rechtvaardigheid op alle onderwijsniveaus geïntegreerd kunnen worden. Het was vooral gericht op manieren om studenten met de meeste beperkingen op te nemen om zo sociale uitsluiting te vermijden.

De doelen van de conferentie waren om:

- Na te denken over onderwijs als een van de essentiële voorwaarden voor sociale inclusie binnen het raamwerk van het Europese jaar voor het bestrijden van armoede en sociale uitsluiting;
- Na te denken over beleid voor inclusie in het onderwijs en het delen van goede praktijkvoorbeelden, met speciale aandacht voor studenten die speciale onderwijsondersteuning en compensatie nodig hebben;
- Het faciliteren van het delen van ervaringen tussen de lidstaten van de EU en de Latijns Amerikaanse landen op het gebied van inclusief onderwijs;
- Het opstellen van een document met belangrijke punten voor inclusief onderwijs dat overhandigd moet worden aan nationale en Europese overheden.

Het conferentieprogramma en achtergrond informatie zijn beschikbaar op:
<http://www.educacion.es/eu2010/agenda/educacion-inclusiva.html>

Conclusies

Inclusief onderwijs is een universeel recht. Het vereist beleidsmaatregelen die gericht zijn op het voorzien in kwaliteitsonderwijs voor iedereen. Inclusief onderwijs houdt ook in dat alle benodigde middelen – financiële, menselijke, onderwijskundige, technische en technologische – beschikbaar zijn voor alle onderwijsinstellingen. De overheid stelt de instellingen in staat succesvol onderwijs te verzorgen voor alle studenten, onafhankelijk van hun persoonlijke, economische, sociale, culturele, geografische of etnische achtergrond. De specifieke discriminatie waaraan meisjes en vrouwen met beperkingen blootstaan, maakt speciale aandacht voor sekse noodzakelijk.

Inclusief onderwijs moet garant staan voor kwaliteit, rechtvaardigheid en uitmuntendheid, uitgaand van principes zoals gelijke kansen, non-discriminatie en toegang voor iedereen. Al deze principes zijn complementair en kunnen niet gescheiden worden.

Deze conferentie, bezocht door afgevaardigden uit de verschillende autonome gemeenschappen in Spanje, uit Europese landen, Latijns Amerikaanse landen en vanuit de vrijwilligerssector, beantwoordt aan een van de vier doelen van het Spaanse voorzitterschap op het gebied van onderwijs: van invloed zijn op onderwijsbeleid dat rechtvaardigheid, sociale cohesie en actief burgerschap bevordert. Deze doelstelling wil iets doen aan de volgende uitdagingen: voortijdige schoolverlaters en leerlingen met specifieke onderwijsbehoeftes.

Op het vlak van theorievorming, praktijk en beleid is er belangrijke vooruitgang geboekt in het onderwijs, die de evolutie naar inclusief onderwijs ondersteunt. In het bijzonder wordt hier verwezen naar de goedkeuring van de conventie van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap, op het gebied van mensen met een handicap, in het bijzonder artikel 24 over onderwijs.

Inclusief onderwijs is echter nog niet helemaal bereikt. Belangrijke uitdagingen moeten overwonnen worden om de gestelde doelen op het gebied van kwaliteit, rechtvaardigheid, inclusie, respect voor diversiteit en effectieve deelname aan de maatschappij voor iedereen te bereiken. De conferentie heeft vooral aandacht besteed aan de vooruitgang en uitdagingen op drie onderwijsniveaus: middelbaar, beroeps en hoger onderwijs.

Vooral de volgende voorstellen die op de conferentie besproken werden, zijn van belang:

- Inclusief onderwijs dat de mens centraal stelt, is goed voor zowel leerlingen met als zonder specifieke behoeften ten gevolge van beperkingen of andere redenen. Inclusief onderwijs bereidt studenten voor op het leven en werken in een maatschappij gekenmerkt door diversiteit.
- De politieke wil en vastbeslotenheid van alle betrokken partners is nodig om diepgaande, systematische veranderingen door te voeren. Dit vereist het samenbrengen van visie, kennis en vaardigheden en een wettelijk raamwerk, zodat een rechtvaardig en uitmuntend inclusief kwaliteitsonderwijs op alle niveaus geïmplementeerd kan worden binnen het reguliere onderwijs. De hele maatschappij moet betrokken worden bij, en deelnemen aan deze onderwijshervorming.
- Op elkaar afgestemd beleid in alle betrokken sectoren, evenals de uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden, moeten worden ondersteund.
- Voor het verzamelen en analyseren van de vereiste informatie moeten er systemen worden ontworpen die het mogelijk maken beleid en goede praktijkvoorbeelden aan de hand van indicatoren te monitoren. Deze indicatoren kunnen de factoren identificeren die bijdragen aan uitsluiting of inclusie mogelijk maken.
- Om de hervorming van het onderwijs te ondersteunen en de vooruitgang in de realisatie van het recht op onderwijs voor iedereen te bewerkstelligen, zijn volgende zaken vereist: flexibele onderwijssystemen, diversiteit zien als toegevoegde waarde; verwijderen van barrières (fysieke, sociale, attitude, gebrek aan uitrusting en gespecialiseerde hulpmiddelen, gebrek aan toegankelijke communicatieinstrumenten en toegang tot gebarentaal); ondersteuning van leraren en scholen, teamwerk; leiderschap in scholen; harmonieuze omgang van studenten; en samenwerking tussen ouders, professionals en de sector van vrijwilligers.
- Er is nood aan het vergemakkelijken van de overgang tussen de verschillende onderwijsniveaus en de overgang van school naar het werk. Inclusief onderwijs moet mogelijk zijn vanaf het begin van de schoolcarrière met nadruk op vroegtijdige onderkenning en interventie.
- Er moet vooral aandacht worden besteed aan de lerarenopleiding (inclusief bijscholing) op alle onderwijsniveaus. De lerarenopleiding moet leraren voorbereiden op hoe ze moeten anticiperen op de verschillende behoeften van studenten. Dit is een sleutelfactor in het succes van inclusief onderwijs.
- Jongeren willen niet als kinderen behandeld worden; zij willen hun eigen beslissingen kunnen nemen. Zij hebben allemaal recht op onderwijs dat hen tot volwaardige burgers maakt.
- Een van de belangrijkste factoren op het gebied van beroepsonderwijs betreft het belang van een goede aansluiting van de opleiding op de arbeidsmarkt en het voorzien in praktijkonderwijs in bedrijven.
- Inclusie binnen het hoger onderwijs moet als prioriteit worden gezien. Toegang tot het hoger onderwijs moet verbeterd worden zodat het aantal studenten met een beperking of uit kwetsbare groepen kan toenemen. Er is behoefte aan ondersteunende diensten, vooral professionals die als intermediair kunnen optreden tussen de studenten en hun docenten.
- Tenslotte, alle maatregelen die genomen worden binnen het kader van inclusief onderwijs zullen alle studenten ten goede komen.

